

M**K****B****T****Á****J****É****K****O****Z****T****A****T****Ó**

**Kellemes Ünnepeket
és barlangokban gazdag
Új Évet kívánunk!**

**PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK**

2019.

november-december

TÁRSULATI HÍREK

Hazslinszky Tamás köszöntése

Hazslinszky Tamás, a Társulat címzetes elnöke 2019. augusztus 14-én ünnepelte 85. születésnapját. Tekintettel arra, hogy a nyári időpont nem volt alkalmas a köszöntésre, a Társulat 2019. október 26-án a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében egy igen jól sikerült meglepetés ünnepséget szervezett, melyet az utolsó pillanatig sikerült titokban tartani.

Leél-Össy Szabolcs elnökünk üdvözlő szavai után Székely Kinga mutatta be a Karszt és Barlang 2019. évi különszámát, mely a nevezetes alkalomra, a folyóirat történetében első alkalommal színes belső fotókkal illusztrálva jelent meg. A kiadványban a szakcikkek szerzői az ünnepelt kedvenc témáit idézik fel, de a barátok kedves hangvételű visszaemlékezései mellett Tamás kordokumentumnak számító albániai levelei is helyet kaptak.

Ezúton is köszönet minden szerzőnek, akik a rendkívül szűk határidő ellenére pontosan leadták a cikkeket, valamint Kingának a szerkesztési munkáért, Horváth Gergelynek pedig a nyelvi lektorálásért.

Az ünnepelt 50 személyes tortájának elkészítését, amelyre a Karszt és Barlang különszám címlapja került díszítésként, Izápy Zsóka vállalta. A pazar büfé Házi Zoltán közreműködésével valósult meg, s hála Kosztra Barbarának időben meg is érkezett Érdről.

Az ünnepelt számára rendkívüli elnökségi ülésnek álcázott köszöntésre 69-en jöttek el határon innen és határon túlról is. A nagyon jó hangulatú összejevetelen sok kedves barát és ismerős hosszú évek óta itt találkozott újra az ünnepelttel és egymással is.

A telefonhívások és üzenetek még a következő napokban is érkeztek, s nagy örömet szereztek Tamás számára.

Fleck Nóra

Karszt és Barlang várható megjelenése

A Szakmai Napokra beharangozott 2015-16-os szám megjelenése technikai okokból csak 2020 januárjában várható. Továbbra is várjuk azonban cikkeiteket, beszámolóitokat a 2017-18-as (december 15-ig), illetve a 2019-es számba is (február 28-ig). Ez a két tétel a költségvetésünkben szerepel, tehát a megvalósulásukhoz az anyagi forrás biztosított.

Titkárság

Beszámoló a 2019. évi Barlangkutatók „Szablyár Péter” Szakmai Találkozójáról

Negyedszázados jubileumához érkezett az MKBT Szakmai Napok rendezvénye, amely első ízben 1995-ben került megrendezésre, és amely 2015 óta Szablyár Péter nevét viseli. Az elmúlt 25 év MKBT szakmai napjainak összefoglaló táblázatát az idei beszámoló után találjátok.

A 25. jubileumi Barlangkutatók „Szablyár Péter” Szakmai Találkozóját november 15-17-én, Veszprémben rendeztük. Az előadásoknak és kísérő programoknak a Pannon Egyetem M épülete adott otthont. A rendezvény 127 résztvevője (87 MKBT tag, 40 nem tag) összesen 26 előadást hallgathatott-nézhetett meg, melyek egy részét filmvetítések illusztrálták. Idén a *Módszertan* és a *Tudományos kutatás* szekciók különösen gazdagok voltak. Az elhangzott előadások listáját lentebb találjátok. Azon előadásokat, melyek szerzője hozzájárult a közléshez, pdf formátumban megtaláljátok az MKBT honlapján (<http://www.barlang.hu/dokutar/rendezvenyek-es-konferenciak/szakmai-napok-2019/eloadasok>).

Az előadások mellett több kísérőprogram tette színessé ezt a három napot. Pénteken Korbély Barnabás, a Bakony-Balaton Geopark geológiai szakreferense vezetésével remek geotúrán vettünk részt a Tihanyi-félszigeten, ahol egy rövid Kis-erdő-tető – Belső-tó – Aranyház túrán feltáruztuk a 7-10 millió évvel ezelőtti vulkanizmus titkai, a mélybeli kőzeteket feltépő freatomagmás kitörésekről a maar-típusú vulkánokon át a poszt-vulkáni hévforrásokig.

Korbély Barna előadása a Külső-tó feletti izgalmas tanúfalnál

Péntek este immár hagyományként Egri Csaba 3D fotói repítettek el minket az Etna havas-gőzölgő csúcsától Szardínia kristálytisza tavakkal tarkított barlangjain át Brazíliáig, ahol dzsungel és denevérek teszik izgalmassá a barlangfotós életét. A rendezvény elején adtuk át a társulati kitüntetéseket, melyre a kitüntetettek távolléte miatt korábban a Közgyűlésen nem került sor (nevüket és a méltatásokat a Tájékoztató május-augusztusi számában olvashatjátok). Szombaton a résztvevők a Maucha László Vándorkupa kérdéssorán törhették a fejüket (vagy böngészhették a világhálót...).

Rendezvényünket a Nemzeti Kulturális Alap támogatta, melynek köszönhetően a terembérlésből felszabadult összeget a szombat esti „zsíroskenyér party” bőségesebbé tételére tudtuk fordítani. Támogatónk volt még a Földgömb folyóirat, minden résztvevő egy-egy folyóiratspéldányt kapott.

A Szakmai Napok szervezése, megvalósítása mindig sokunk önkéntes munkájának eredménye. Ez úton is köszönetet szeretnénk mondani mindannyiunk nevében azoknak, akik a rendezvény előtt-alatt szabadidejüket áldozták a rendezvény sikere érdekében.

A szervezők: Csépe-Muladi Beáta, Fleck Nóra és Kosztra Barbara

2019. évi Barlangkutatók „Szablyár Péter” Szakmai Találkozójának előadásai és poszterei

November 16. szombat

MEGNYITÓ

Dr Leél-Őssy Szabolcs: Köszöntő

Takácsné Bolner Katalin: Társulati elismerések átadása

Piri Attila: Hárskúti eredmények (a Vass Imre emléklap kitüntetettjei nevében)

Korbély Barnabás: Bakony-Balaton UNESCO Geopark: jóval több, mint földtani csoda-ország

Kosztra Barbara: Időugrás harmadik évad. Beszámoló az MKBT elmúlt egy évi tevékenységéről

I. SZEKCIÓ - Módszertan (mérés, ábrázolás, kötéltechnika, feltárási technika)

Dr. Szunyogh Gábor: Felmérési adatok elengedhetetlen korrekciói, különös tekintettel a POLYGON program használatára

Dr. Surányi Gergely: Tapasztalatok barlangok 3D felméréséről (15 p)

Balázs Gergely, Lerner Balázs: Idejönnek és elveszik a munkánkat, avagy az UX-1 víz alatti térképezőrobot bemutatása

Krkos Márk: Mbs, Swl, Wll, Sf és egyéb fura betűkombinációk

Dr. Kovács Boglárka: Kanyonos kötéltechnika - kötélhíd, irányított ereszkedés

Berentés Ágnes: "Pandora megelevenedik" avagy barlangok UV fényben

Kraus Sándor: Kedvcsináló az UV-fény használatához (poszter)

II. SZEKCIÓ - Tudományos kutatás I.

Dr. Szunyogh Gábor: Tájékozottatás a Baradla 1:100 léptékű felmérésének jelenlegi állásáról és fixpontjai számozásának egységesítéséről

Nyíró Ádám Artúr, Holl Balázs, V. Szabó Gábor: Ősi rituálék nyomában. Új régészeti kutatások az aggteleki Baradla-barlangban

Dr. Virág Magdolna: A budai barlangokban feltételezett egykori vízszintváltozások lehetséges okai

Virág Magdolna: Pleisztocén termálvízszint változások nyomai a Szemlő-hegyi-barlangban

III. SZEKCIÓ - Külföldi feltáró kutatás

Adamoczy György, Kovács György: -1082m; de ez még nem hivatalos :-)

Takácsné Bolner Katalin: Montenegró 2019

IV. SZEKCIÓ - Élménybeszámoló (túra, verseny, konferencia, kutatótábor stb.)

Tóth Attila: Hódolat "Cantabriának" - Képeslap 2018-19 spanyol túráiról

Dr. Kovács Boglárka: Albánia kanyonjai

Dr. Leél-Őssy Szabolcs: Alvó vulkánok és aktív lávabarlangok földjén - izlandi körút

V. SZEKCIÓ - Beszélgetés a barlangkutatók etikai kódexéről (Moderátor: Dr Csepregi István)

A szombat esti zsíroskenyér party

November 17. vasárnap

VI. SZEKCIÓ - Hazai feltáró kutatás

Kraus Sándor: Feltárási lehetőség (poszter)

Slíz György: Barlangösszekötés a Naszályi-szirteken

Tóth Attila: " Miért beteg a magyar futball?"

Horváth Gábor: A Kopolya forrásbarlang kutatásának szépségei

Szilaj Rezső: A tapolcai Kincses-gödör

VII. SZEKCIÓ - Tudományos kutatás 2.

Kocsis Ákos: Nyomjelzés nélküli víznyelők és lehetséges forrás kapcsolataik a jelenlegi Magyarországon

Szabó Géza: A Meta menardi (barlangi keresztespók) magyarországi élőhelyének kutatása. A Kryptonesticus eremita első magyarországi fellelése)

Mészáros József (Mészj): Föld alatti denevér szállások a Bakonyban

Takácsné Bolner Katalin: Újdonságok és kérdőjelek a barlangtani bibliográfia 19. sz. előtti tételeiben

Kraus Sándor: A barlangok láthatatlan alakítója: a légáramlás (poszter)

Kraus Sándor: A barlangok látható alakítója: az ember (poszter)

Dr. Leél-Őssy Szabolcs: Elnöki zárszó

Feszült figyelem az előadások alatt...

Barlangkutatók Szakmai Találkozója 1995-2019 - az első 25 év

			Regisztrált résztevők	Előadás	Útbeszámoló, film	Poszter	Egyéb program
1	Év	Helyszín					
2	1995	Jósvafő	141	16	8	5	Béke-, Kossuth-, Vass Imre-barlang
3	1996	Badacsony- lábdíhegy	156	29	4	12	Tavas-, Kórház-, Csodabogyós-bg
4	1997	Veszprém	167	27	7	12	---
5	1998	Miskolc	105	23	0	5	---
6	1999	Tatabánya	~120	18	6	12	Kálvária-hegy
7	2000	Pécs	111	28	7	4	---
8	2001	Esztergom	~200	28	7	10	Megemlékezések, Sátorkőpusztai-bg.
9	2002	Miskolc	130	26	6	8	---
10	2003	Debrecen	104	33	7	4	---
11	2004	Székesfehérvár	121	35	3	0	---
12	2005	Tapolca	120	25	12	?	Szemlő-fotókiállítás, Tavasbarlang

13	2006	Szeged	~110	26	4	4	Előadások CD-n a résztvevőknek
14	2007	Jósvafő	174	32	8	4	Emléktábla elhelyezés
15	2008	Budapest	115	30	6	6	MKBT 50. konferencia
16	2009	Miskolc	101	29	7	5	Vass Imre sírkőavatása, 3D vetítés, kiállítás, Selmecbányai Emlékkönyvtár
17	2010	Esztergom	120	28		2	3D vetítés, Tokod-altáró, Mala hévforrásalagút
18	2011	Székesfehérvár	119	46	15	5	3D vetítés, kiállítás
19	2012	Pécs	103	27	5	1	3D vetítés, kiállítás, Nagyharsányi-, Tettye-bg
20	2013	Szeged	140	34	5	0	3D vetítés, Koch S. ásv. gyűjt., városnézés
21	2014	Cserépfalu	175	29	8	2	Hór-völgy, Subay-lyuk, vitafórum
22	2015	Jósvafő	116	21	6	0	3D vetítés, Vass I.-bg. hosszútúra, Szablyár sírkoszorúzás
23	2016	Eger	147	38	1	0	Bükk-fennsík (Regös J.), 3D vetítés, Varázstorony, koncert
24	2017	Székesfehérvár	125	33	3	2	Oroszlányi Bányászati Múzeum, 3D vetítés, vitafórum, koncert, Maucha Vándorserleg
25	2018	Sopron	129	30	2	3	Központi Bányászati Múzeum, Brennbergbánya, Maucha Vándorserleg, 3D vetítés, koncert

Maucha László Vándorserleg 2019, Veszprém

A Találkozózn ismét lehetett bizonyítani elméleti tudásunkat a Maucha László Vándorserlegért. A versenyben csak egyéni versenyzők vehettek részt. Az alább olvasható kérdéssort Adamkó Péter állította össze.

- 1).Maucha László feleségének mi a keresztnéve?
Mariann 1 pont
- 2).Jósvafői Papp Ferenc kutató állomás alatti völgyben milyen forrás fakad? Mi a völgy neve?
Kistohonya-forrás, Tohonya-völgy 2 pont
- 3).A Jósvafői Lófej-völgy mindkét oldalán található egy-egy kis barlang. Mi a barlangok nevük?
Tücsök-lyuk–zsomboly, Porlyuk-barlang. 2 pont
- 4).Haragistya fennsíkon három nevezetes barlang található. Mi a barlangok neve?
Musztáng barlang, Szarvasól-barlang, Százforintos-barlang 3 pont
- 5).Nevezd meg az MKBT eddigi tiszteletbeli elnökeit?
Kessler Hubert, Dénes György, Hazslinszky Tamás. 3 pont
- 6).Kik voltak az aranyásók, hol ástak és mikor?
Kutas Tamás, Német György, Bödör István. Szepesi barlangban, 1962-ben. 5 pont
- 7.) Ötven éve november hetedik hosszú hétvégén volt egy híres nagy feltáró expedíció. Hol és melyik barlangban és ki volt a vezető?
Alsó-hegy, Vecsembükk-i-zsomboly, Szenthe István 3 pont
- 8).Mi a Vass Imre barlang végponti termékének neve?
Küklopszok-csarnoka 1 pont
- 9).Kik voltak akik először lejutottak ezer méter mélyebb barlangba és vissza is másztak a felszínre? Mi barlang neve? Mikor történt mindez?
Gyovai László-Ková, Budavári József-Szakál, Böröcsök Péter, Dékány Péter, Jubileum zsomboly, 1985 6 pont
- 10).Nevezd meg azt a neves barlang kutatót, aki elnyerte Budapest Díszpolgári címet?
Leél-Őssy Szabolcs 1 pont
- 11).Milyen szemel nem látható anyaggal „színezik” legtöbbször a barlangi víznyelőket hogy kimutassák a nyelő és a forrás közti összefüggést?
Konyhasó 1 pont
- 12).Ötven éve 1969 november 3-án történt egy tragikus barlangi baleset! Mi a barlang és az elhunyt kutató neve?
Meteor barlang, Lakatos László 2 pont
- 13).Kik voltak az első kutatók akik lejutottak a világ legmélyebb barlangjába? Mikor volt?
Zih József-Gemanáta, Sas Lajos, Kucséra Márton, Németh Zsolt-Kutya, 2009-ben. 5 pont
- 14).Budai két hévizes forráscsoportok milyen összefoglaló névvel illetik?

- Alhévíz és felhévíz. 2 pont
- 15).Melyik zsomboly volt sokáig (1939-ig) az ország legmélyebb barlangja?
Almási-zsomboly 1 pont
- 16).Balaton-felvidéken mészkövön és dolomiton kívül milyen kőzetben vannak még barlangok?
Bazaltban 1 pont
- 17).Melyik köztársasági elnök írta könyvében barlangi kalandjáról? Ki volt az elnök úr? Melyik barlangba járt és kik szerepelnek mind barlangkutatók a könyvben?
Sólyom László,József-hegyi-barlang, Adamkó Péter és Leél-Őssy Szabolcs 4 pont
- 18).Hányadik UIS konferencia volt Budapesten? Mikor történt?
X. konferencia volt.1989-ben. 2 pont
- 19).Melyik Geológusról nevezték el a Veszprém közeli kiépítet turista barlangot?
Lóczy Lajosról 1 pont
- 20).Kik haltak be először a Hévízi-tó alján lévő bg-ba? Mikor volt ez? Hány fokos ott a víz?
Plózer István és Kovács György,1972-ben. 38 °C a víz hőmérséklete. 4 pont

Eredmények (maximális pontszám: 50):

1. Izápy Viktor	48 pont
2. Hegedűs András - Juju	45 pont
3. Szabó Zoltán - SzabóZé	44 pont
4. Rántó András-Dis	43 pont
5. Riskó Ágnes dr	42 pont
6. Szilaj Rezső	33 pont
7. Kalotai Zsófia	32 pont
8. Kunisch Péter - Kagyó holtversenyben	
Lenkei Péter	30 pont
9. Kutas Gyula dr holtversenyben	
Németh Tamás	28 pont
10. Povázszy Zoltán holtversenyben	
Gyovai Tamás	25 pont
11. Nyíró Ádám Artúr holtversenyben	
Csavé Bene	22 pont
12. Matuszka Fanni	21 pont
13. Schütz Anna	17 pont
14. Noszlopy László	16 pont
15. Senki Alfonz	13 pont
16. Szekeres Tibor - Szekér	10 pont
17. Grosz Imre	7 pont
18. Szegedi K. László	5 pont

Gratulálok minden versenyben résztvevőnek, öregeknek és bátor fiataloknak!
Nyáron, a Barlangnapon megint a Kessler Hubert Vándorkupáért lehet versenyezni.

Adamkó Péter

2020. évi szakmai tanulmányutak

Belföldi tanulmányút: 2020. április 30. – május 3. Fertő-Hanság Nemzeti Park bemutatóhelyei, nemkarsztos barlangok a határ innenső és túlsó oldalán, kulturális látnivalók

Szállás: előre láthatólag Sarródon, a Kócsagvárban

Utazás: busszal

Jelentkezési határidő: 2020. január 15.

Külföldi tanulmányút: 2020. július 1–12. Horvátország, Bosznia-Hercegovina és Montenegró felszíni és felszín alatti karsztjának megismerése

Előzetes program: Papuk Geopark, Jankovic-barlang, Maksima Bojanica-barlang, Jajce-vízesés, Mostar, Buna-forrás, Kravica vízesés, jégbarlang a Durmitor-hegységben, Lipa-barlang, montenegrói Kék-barlang, Vjetrenica-barlang, Vranjaca-barlang, bisevói Kék-barlang, Grgos-barlang

Szállások: első két nap valószínűleg turistaházban, majd 2–3-4 ágyas konyhás apartmanokban

Tájékoztató jellegű költségek:

– szállás: kb. 150-160 euro/11 éj

– buszköltség: kb. 50 ezer forint

– továbbá belépődíjak

Jelentkezési határidő: 2020. január 15.

Titkárság

Az ügyintézés várható rendje

2019. október 16-án, 4200 grammal és 56 centivel megszületett Köblös Gabi kisfia, Vértes Boldizsár. A Társulat vezetése és tagsága nevében szeretettel gratulálunk, és jó egészséget kívánunk mindkettőjüknek!

Ügyvezető titkárunk várhatóan március közepéig lesz szülési szabadságon. Eközben az ügyintézést fokozatosan veszi vissza Fleck Nóráról, aki szeptember óta helyettesíti. Kérjük, magánügyekben mindkettőjüket privát telefonszámukon keressétek, hivatalos ügyekben pedig a lenti elérhetőségeket érdemes használni. A tanulmányutakat és az osztrák tagságot továbbra is Nóra intézi, ez ügyben személyesen Őt keressétek! Az irodai ügyelet a szokott rend szerint, szerdánként délután 2-7 között lesz, az ettől való esetleges alkalmi eltéréseket a levelezőlistán jelezzük.

Elérhetőségeink:

Telefonszám: +36 70 8811 477

E-mail: mkbtiroda@gmail.com Honlap: www.barlang.hu

Postacím: Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat,
1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

PROGRAMOK, ESEMÉNYEK

13. EuroSpeleo Forum

Bulgária, Szófia

(2019. szeptember 26-29.)

Az Európai Barlangtani Szövetség (FSE) 1990-ben alakult azzal a céllal, hogy elősegítse az európai barlangok állagvédelmével, monitorozásával, kutatásával kapcsolatos információk megismertetését, és széles körű tapasztalat- és információ cserét biztosítson a tagországok számára. Mint minden évben, idén is valamelyik tagország barlangos rendezvényéhez kapcsolódóan rendezték meg éves konferenciájukat. Mivel idén ünnepelte a Bolgár Szövetség 90 éves fennállását, és a szervezett bolgár barlangi mentés pedig a 45 éves évfordulóját, így ezekkel a rendezvényekkel együtt idén 13. alkalommal Bulgáriában Szófiában rendezték meg az EuroSpeleo Fórumot, melyre a világ minden tájáról érkeztek résztvevők.

A rendezvényt megelőzően, ahhoz kapcsolódóan több lehetőség is nyílt a Szófia körüli barlangok megtekintésére, így az ország leghosszabb barlangjába a Duhlata-barlangba is vezettek túrákat, de az előkirándulások során többek között csatlakozni lehetett a Nyugati Rhodope hegységben szervezett barlangtúrákhoz is. Összességében elmondható, hogy minden érdeklődő megtalálhatta a számára érdekes és teljesíthető programokat a legegyszerűbb barlangi látogatásoktól, a kimondottan hosszú és fárasztó barlangtúrákig.

A rendezvény helyszíne Szófia központjától 20 km-re lévő Lozen-hegység lábánál található Vörös Kereszt Nemzeti Oktató Központja volt, ahol egy helyszínen minden szükséges infrastruktúra rendelkezésre állt a konferencia sikeres megszervezésére. Az előadó termektől a szállásokig, a Speleo Olimpiának helyszínt adó hangáron át az étkezési lehetőségeken keresztül a Speleobár-ig minden, így könnyű átjárást biztosítva a különböző programok között.

A rendezvény keretében az európai szervezet közgyűlése is ülésezett, melynek során a szervezet gazdálkodása és jelenlegi és tervezett tevékenységei a szokásos módon kerültek bemutatásra. Az elnökségben a 4 évenkénti tisztújításoknak köszönhetően több új tag került megválasztásra, akiknek egyik fő feladata a 2021-re tervezett Karsztok és Barlangok Évének tagországok közötti koordinálása, valamint a „SpeleoProject” pályázatokkal kapcsolatos ügyek intézése lesz. Az EuroSpeleo Forum keretében megrendezett konferencia párhuzamos szekcióüléseken változatos témájú előadásokkal biztosította a megjelentek számára a hasznos és érdekes részvételt.

A barlangok védelmével foglalkozó szekció többek között a felszín alatti világ geodiverzitásának értékelésével és térképezésével, barlangok tisztításának és helyreállításának kérdéseivel, valamint a barlangok megőrzése az Egyesült Nemzetek fenntarthatósági céljainak (SDG) kapcsolatával foglalkozott. Bejelentették, hogy jövő évben Németországban kerül megrendezésre a 6. EuroSpeleo Cave Protection Symposium, melynek fő témája a Natura 2000 felszín alatti élőhelyek monitoring és adatgyűjtési tevékenységeinek tagországokonkénti

bemutatása és a jelentésekkel kapcsolatos kérdések megvitatása lesz, melyre minden tagországból egy szakértőnek a részvételét fedezik majd a rendezők.

A konferencia során második alkalommal került megrendezésre az EuroSpeleo Show Caves Symposium. A látogatható barlangok bemutatásával, üzemeltetésével, állagvédelmével és monitorozásával foglalkozó előadások mellett, két turisztikai barlang megtekintése is szerepelt a programban, melyek során az elméletben elmondottakat a gyakorlatban is megtapasztalhatták a résztvevők. A tudományos előadások egy része a barlangi klímával és a paleoklíma vizsgálati lehetőségeivel foglalkozott, a másik része barlangbiológia és a bioszpeleológia legújabb eredményeit mutatta be. Egy nagyon érdekes szekció pedig kimondottan a távérzékelési adatokkal történő barlangkutatói lehetőségeket, hőkamerák segítségével történő új barlangok meghatározását, illetve a lézerszenzenes felmérés barlangokban történő használatát mutatta be a résztvevők számára.

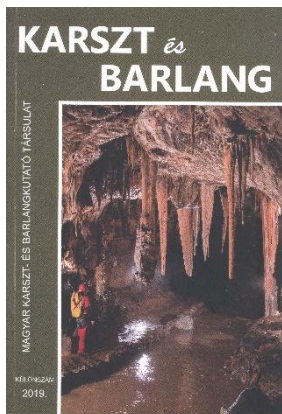
A tudományos előadások mellett a rendezvényen kiemelt szerepet kaptak az európai tagországok által szervezett külföldi expedíciók bemutatkozásai, valamint a barlangi mentésre alakult szervezetek találkozói és gyakorlatai. A rendezvényen különféle szervezetek standok segítségével mutattak be új barlangi felszereléseket és eszközöket, melyek hatékonyan szolgálják a barlangi környezetben történő közlekedést, monitorozást és a felszín alatti járatok felmérését. Ezen eszközökkel eredményesebben és biztonságosabban megvalósíthatóak barlangvédelmi célkitűzéseink is.

Már-már hagyomány, hogy ezeken a rendezvényeken különféle versenyek is színesítik a programot. A barlangi fotófesztivál, és barlangi filmvetítések mellett megrendezték a Speleo Olimpiát is, ahol a felszínen különféle ügyességi és gyorsasági szakaszokon mérhették össze a résztvevők rátermettségüket.

Ezek a rendezvények kitűnő lehetőséget nyújtanak a barlangokkal kapcsolatos tudományterületek szakmai fejlődésének nyomon követésére, kapcsolatok kialakítására, építésére, valamint egy-egy terület barlangjainak megismerésére is. A tavaly Ebensee-ben megrendezett Európai Barlangász Találkozón nagyon sok magyar résztvevő gyűlt össze. Az idei rendezvényen viszont hazánkból csak Hegedűs Gyula és jómagam voltunk jelen. Jövőre Spanyolország vállalta a rendezvény megszervezését, így július utolsó hetében Cantabriában gyűlik majd össze a kontinens barlangászainak krémje, ahol az új eredmények megismerése mellett igen látványos barlangok megtekintésére is lehetőség nyílik. A nyári időpont és különleges helyszín remélhetőleg több hazai barlangkutató részvételével is párosul.

Egri Csaba

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Karszt és Barlang különszám

Korlátozott példányszámban megjelent a Karszt és Barlang 2019. évi különszáma, amely Hazslinszky Tamás címzetes elnök 85. születésnapja alkalmából látott napvilágot. Részletes ismertetését lásd a köszöntésnél a Társulati hírek rovatban. A kiadvány jelentős részben magánadományokból jöhetett létre, melyet ezúton is köszönünk minden adományozónak!

A folyóirat a Titkárságon 1200 Ft-os önköltségi áron megvásárolható.

Titkárság

40 éves a gyermek barlangi terápia Csehországban

Október 25–26-ig volt a Morva Karszton lévő Ostrov u Macochy-ban az a szimpóziumot, amelyet a cseh barlangi gyermekterápia megindulásának 40 éves évfordulója alkalmából szerveztek. Ide invitálta a Verocs Szakosztályt a helyi Gyermekszanatórium igazgatója, Dr Jarmila Überhuberova. Csatlakozott hozzánk Horváth Kata is, a Szemlő terápia asszisztense. A konferenciára érkeztek még orosz, román, ukrán, lengyel, német, olasz, szlovák kollégák is. A csehekkel együtt, összesen mintegy 50 résztvevővel igen családias, baráti hangulat alakult ki.

Szpeleoterápia fogalmán – a Verocs profiljától eltérően, - általában a légzésterápiát értik, míg mi mozgás- és élményterápiával foglalkozunk. Megismerhettük az Ostrov u Macochy-i Gyermekszanatóriumban folyó munkát, ellátogatunk a Cisarska-barlangba, amely a Szanatórium kizárólagos rendelkezésére van bocsátva. A helyi Kultúrházban tartott rendezvényen hallottunk előadást egy másik cseh gyermekszanatóriumról, a Zlaté Horyban lévőről, a permi káliumbányákra épült kórházról, egy kisebb német gyógyászati központról, Wieliczkról, a sóbányában folytatott terápiákról. Nagyon jó volt hallani, hogy más országokban profi módon folyik a barlangi terápia, és Magyarországot is az úttörő nemzetek közé sorolják. Remélem, hogy az új baradlai és az újranyíló Béke-barlangi terápiák ráerősítenek a hírnevünkre.

A poszter szekciót, amelyben mi is ízelítőt adhattunk a magyar légzésterápia helyzetéről, és a Verocs munkájáról, a Sloupska-barlang terápiás részében tartották.

A szervezők hosszabb sétákra is elvittek bennünket a Sloupska-, és a Balcarska-barlangba, a Cisarska-barlangban komolyzenei koncertet hallgattunk a brünni filharmónia vonósnégyesétől, illetve az ünnep tiszteletére tűzijátékkal füstölték tele a völgyet.

A konferencia résztvevői a Sloup-Šošůvka-barlang kijárata előtt

Konklúzió: van még hová fejlődni. Az előadásokban a kezelőorvosok tudományosan igazolták, hogy kiváló eredményeket lehet elérni a tüdő különböző betegségeinek és az allergia gyógyításának terén a barlangokban úgy is, hogy minimális a gyógyszerfelhasználás.

Faragó Tamás, MKBT Verocs, szakosztályvezető

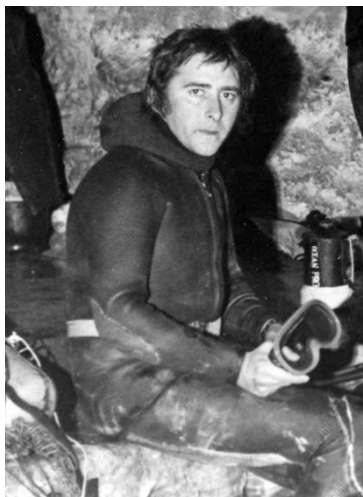
BARLANGKUTATÁS

Új barlangmélységi rekord Romániában

2019. november 23-án, a Déli-Kárpátok Királykő hegységében a GRIND-zsomboly -550-es végpontján, hosszú, kitartó munka után jutott át a brassói barlangászok egy csoportja. Zakariás Géza, a kutatások egyik vezetője közlése szerint kb. 650-700 m körüli mélységből, felszerelés hiányában fordultak vissza, a pontos mélység még várat magára, mert mérések közben a Disto X megadta magát.. Ezzel átadták a múltnak a pádisi V5 barlang eddigi mélységi csúcsát (653 m). A GRIND folytatódhat, messze még a karsztvízszint, a V5-ben max. 50 m potenciál van még a kifolyó, Boga forrás szintjéig.

Gema (Zih Jóska)

NEKROLÓGOK

Kollár K. Attila
1949–2019

Nehéz most ebben a helyzetben szavakat találni. Emlékezzünk!

A Ferencvárosi Természetbarát Sportkör Delfin Szakosztályába két agilis fiatalember jelentkezett. Mindkettejüket érdekelt a bűvárkodás. Egyikük volt Kollár K. Attila.

Akkoriban kezdődött a szakosztály részéről a Molnár János Barlang feltárása. Kezdeként együtt tanulták az akkoriban még csekély számú bűvárszabályzatot. A felszerelés akkoriban meglehetősen kezdetleges volt. Egy légzőautomatát használtunk. A készülékünkön nem volt palacknyomás mérő. Bűvárórát még nem forgalmaztak Magyarországon. A bűváruha-ellátás körülményes volt. Írott

bűváróktató könyvek nem voltak. A merüléssel kapcsolatos szabályokat a gyakorlathoz alkalmazkodva alakítottuk ki. A legfőbb célunk volt a balesetmentes bűvárkodás.

Kíváncsiságunkat számtalan vizes barlang felkeresésével, feltárásával elégítettük ki. Jártunk a Tapolcai tavasbarlangban, ugyancsak Tapolcán, a Kórház-barlangban, az esztramosi Rákóczi-barlangban. Nagyon emlékezetes volt a Létrási-vizesbarlang, ahol a szűk járatok miatt néhány méter mély iszapos aljú tavacska található, továbbjutás nélkül.

Szakosztályunkban rendszeresen megbeszéltük a merülések tapasztalatait és rendezett elvben szabályokat foglalmaztunk meg. A szabályokat végleges formában többnyire Attila fogalmazta meg.

Aktív bűvárrá válása kezdetétől részt vett víz alatti kutatási tevékenységekben és a publikálásban. Kutatásaink eredményét pályázatokban fogalmazta meg. A Delfin szakosztály két ízben is elnyerte a Cholnoky Jenő Karszt-és Barlangkutatási pályázatot.

Megalakította a Vízalatti Barlangkutató szakosztályt. Aktív részese volt, hogy a Karszt és Barlang 1974. II. száma teljes egészében bűvárszámként jelent meg. 1984. évben elkészítette a CMAS „Édesvízi bűvárkodás” c. ajánlás kéziratát, majd 1978 szeptemberében ugyancsak kéziratként kiadta a „Barlangi merülések irányelvei”-t.

A Magyar Bűvár kiadványban közzétette a Szemelvények a Víz alatti Barlangkutatás Történetét. Kalinovits Sándorral elkészítették a „Víz alatti barlangok térképezése c. kiadványt.

1978-ban választották meg az MKBT Víz alatti Barlangkutató Szakbizottság elnökének, részt vett a Magyar Búvár Szövetség munkájában. Az Emlék és Hagyományörző Szakbizottság elnöke volt.

Tagja volt a híres 1994-es búvárexpedíciónak, amit az Adrián a II. világháborúban elsüllyesztett Szent István csatahajó feltárásához szerveztek.

A Lakitelek Alapítvány, a Magyar Búvár Szövetség a Magyar Hitelbank Rt. valamint az Állami Biztosító közreműködésével létrehozott Szépművészeti Múzeum Pártoló Alapítvány támogatásával éveken át megjelentette a „Búvárharang” c. újságot. A Zöld vonal Kft-n keresztül kiadta a magyar búvártársadalom által közkedvelt Búvárinfó c. újságot.

CMAS három csillagos oktatóként tevékenykedett.

Kiadványok: Alapfoktól a specialitásig, Haladó könyv Nagy Gábor, Nagy Sándor, Schmuck Viktor szakmai elgondolása alapján és útmutatása alapján, Szabadtüdős, Gyermekbúvár, Nitroxkeverékekkel merülés, Merülések roncokban.

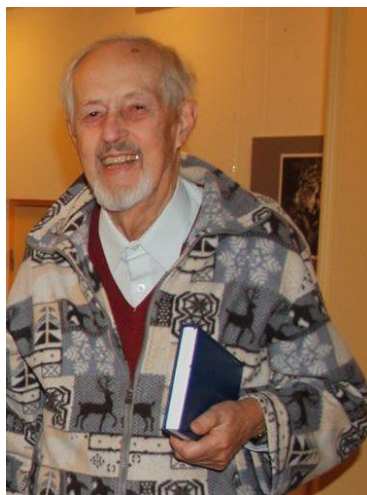
Megalapította az UEF búvároktatási rendszert, (Underwater Explorers' Federation). Részt vett a politikai életben újságíróként a Kárpát-Medencei Újságírók Egyesületében, ahol „Arany” és „Ezüst” fokozatot kapott.

Betegsége miatt a megkezdett utat tovább már nem folytathatta.

Mindörökké emlékezünk rád

Attila!

Söphen László

Dr. Sárváry István 1933–2019

Dr. Sárváry István 1933. január 29-én született Budapesten. A budapesti Műszaki Egyetemen 1956-ban mérnökként diplomázott. Szakmai tevékenységét a VITUKI munkatársaként fejtette ki. Az 1960-as, 70-es években a Dunántúli-középhegység karsztjával és a bányászati hatásokkal is foglalkozott. Részt vett a Budapesti termálkarszt forrásai és termálkútjai védőterületének meghatározásában. Az Aggteleki-karszt térségében a szlovák társintézetekkel közösen vizsgálta a karsztvíz áramlási viszonyait az Alsó-hegy területén. Több éves külföldi tartózkodás után az 1980-as évek végén a Hévízi-tó, ill. a Keszthelyi-

hegység karsztos utánpótlási viszonyaival foglalkozott. Elsők között volt, aki felvetette, hogy a Hévízi-tó hozamcsökkenésében nemcsak a bányászat a felelős. Témafelelőse volt a József-hegyi források komplex vizsgálatával kapcsolatos PHARE projektnek, majd a Magyarországi karsztos termálvizek állapotértékelése c.

témának, amely munka során a budapesti, hévízi, villányi és bükkí terület karsztos termálvizeinek mennyiségi és minőségi állapotértékelése történt meg. Kidolgozta a VITUKI által elkészített Magyarország forrásainak katasztere kiadvány tematikáját és metodikáját. Munkáira, feladatmegoldásaira jellemző volt a mérnöki gondolkodás, az elmélet és a gyakorlati tapasztalat összehangolt alkalmazása. Társ szerzőként részt vett az „Aggteleki-hegység karszthidrológiai kutatási eredményei és zavartalan hidrológiai adatsorai 1958-1993” c. szakkönyv elkészítésében. Hazai és nemzetközi folyóiratokban számos publikációja jelent meg, de a Társulat kiadványaiban is több cikke látott napvilágot.

Részt vett a Vass Imre-barlang feltárásában, ő készítette első térképét. A barlang további szakaszainak feltárása napjainkig foglalkoztatta. 1963-tól néhány éven át ő vezette az ÉKME Ásvány és Földtani Tanszék Barlangkutató Szakosztályát (ma Papp Ferenc csoport). A Társulatnak 1958. évi újjáalakulása óta, kisebb megszakításokkal tagja, számos rendezvény és társulati tanulmányút aktív résztvevője volt. 2016-ban közgyűlés a Társulat tiszteleti tagjává választotta.

Székely Kinga

Kedves halottunk hamvasztás utáni búcsúztatása december 18-án lesz, a Fiumei úti sírkertben (Kerepesi temető).

Speleo Sport árlista

"Karácsonyi Akció! Minden december 9. és 23. között leadott megrendelésre, amely általunk gyártott termékre vonatkozik, 10 % kedvezményt biztosítunk!"

Cordura overall (700 g./m²) extra nagy foltokkal: 24 500 Ft.
Standard overall cordura foltozással: 21 500 Ft.

Hobby overall: 18 500 Ft.

Műnyúl: 11 000 Ft.

Cserélhető betétes térdvédő: 4 200 Ft.

Sloszos bag, kicsi: 2 500 Ft.

Bag 40L: 6 800 Ft.

Bag 80L: 9 000 Ft.

Petzl Stop: 28 370 Ft.

Croll: 13 750 Ft.

Vertex: 21 500 Ft.

Nao: 48 150 Ft.

Tikka XP: 13 750 Ft.

Fixo Duo: 31 810 Ft.

Nagy: 2 700 Ft.

Bag 60L: 7 800 Ft.

Expedíciós bag.: 11 000 Ft.

Pantin: 16 330 Ft.

Ascension: 15 470 Ft.

Elia-Elíos: 17 200 Ft.

Myo: 23 210 Ft.

Pixa 3: 18 910 Ft.

Duo Led14: 37 830 Ft.

Fenix HP 12: max 900 lumen! Ára: 22 100 Ft.

Fenix HP 30: max 900 lumen! aksival, töltővel: 39 500 Ft.

Fenix HP 25R Új termék!: 1000 lumen, aksival, töltővel: 25 000 Ft.

Elérhetőség: www.speleo.hu

1094. Bp. Balázs Béla u.30.

06 20 367 6964,

06 1 785 9551

Üdvözzet!
Kocsis András

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: +36-70/8811-477- E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Szerkesztő: Kosztra Barbara, Fleck Nóra és Köblös Gabi, Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Elektronikus adathordozón érkező anyagokat tudunk fogadni.

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1025